

Abi-info 15.8.2018

Syksyn 2018 ylioppilaskirjoitusten päivämäärät ja ohjeita

Tähän tiedotteeseen on koottu tärkeää informaatiota syksyn ylioppilaskokeisiin osallistujille ja lukiosta valmistuville. Lue kaikki kohdat huolellisesti ja kysy epäselvissä kohdissa lisätietoja rehtorilta, opolta ja eri aineiden kokeisiin liittyvissä asioissa myös aineenopettajilta.

Ohjeistus kaikkiin kokeisiin löytyy Ylioppilastutkintolautakunnan sivuilta:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/koekohtaiset-maaraykset-ja-ohjeet>

Preliminäärit

Syksyllä ei ole tapana järjestää preliminäärejä keskitetysti. Opettaja voi kurssikokeena sellaisen järjestää.

Kokeet

Yleisohjeita kokeisiin:

Kokeet pidetään matematiikkaa lukuun ottamatta liikuntasalissa. Paikat määrätään arpomalla. Istumajärjestys vaihtuu joka koepäivä. **Kaikki kokeet alkavat klo 9.00 ja päättyvät klo 15.00**, ellei ole myönnetty lisäaikaa. **PAIKALLA ON OLTAVA KELLO 8.15**, (matematiikan kokeessa kello 8.30) järjestäytymisen takia (päällysvaatteet jätetään kirjastoon, eväät puretaan tarjottimille, järjestäydytään saliin, tunnistaudutaan sähköisiin kokeisiin, aloitetaan koe...). **MYÖHÄSTYÄ EI SAA.**

- Päällysvaatteet, reput ja muut romppeet jätetään kirjastoon. Siellä on tarjottimia, joille kaikki saliin mukaan otettava laitetaan (kirjoitusvälineet ja eväät). Saliin siirrytään ripeästi, sillä aikaa järjestäytymiseen on niukasti. Kokeet alkavat aina tasan klo 9.00.
- **Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 12.00.** Koko koeaika suositellaan luonnollisesti kuitenkin käytettäväksi.
- **Lue** tehtävänannot huolellisesti.
- Ota mukaan kuvallinen **henkilöllisyystodistus, passi tai ajokortti.**

KAKSI TÄRKEÄÄ OHJETTA:

1. Kaikkiin kokeissa käyttämiinsä papereihin (matematiikan koepaperiin ja kaikkiin suttupapereihin) kokelas kirjoittaa aina **nimikirjoituksensa, nimen selvennöksen ja kokelasnumeronsa.**
2. Kaikkiin niihin papereihin, joita ei halua arvosteltavan, kokelas kirjoittaa sanan "konsepti" tai vetää viivat tekstien yli tai tekee molemmat.

Kokeiden päivämäärät

ma 17.9.	äidinkieli (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe
ke 19.9.	vieras kieli, pitkä oppimäärä, englantia, ranska, espanja, saksa, venäjä
pe 21.9.	uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
ma 24.9.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä, englantia, ranska, espanja, saksa, venäjä, italia, portugali, latina, saame
ti 25.9.	äidinkieli (suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe suomi/ruotsi toisena kielenä -koe
to 27.9.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
pe 28.9.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
ma 1.10.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä (paperilla)

Äidinkieli ja suomi toisena kielenä -koe

ma 17.9. äidinkieli, lukutaidon koe

liikuntasali

Yleisohje lukutaidon kokeeseen:

Kokeessa on kaksi osaa. Osa I keskittyy asia- ja mediatekstien, osa II kaunokirjallisten ja muiden fiktiivisten tekstien analysointiin ja tulkintaan. Molemmissa osissa on tarjolla kaksi tehtävää. Kokelas valitsee yhden tehtävän kummastakin osasta, eli lukutaidon kokeessa vastataan yhteensä kahteen tehtävään.

ti 25.9. äidinkieli, kirjoitustaidon koe, S2-koe

liikuntasali

Yleisohje kirjoitustaidon kokeeseen:

Kokeessa on tietty, äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineeseen tai lukion yhteisiin aihekokonaisuuksiin liittyvä laajahko tema ja 5–7 siihen liittyvää aihetta. Kokelas valitsee aiheista yhden, täsmentää tai rajaa näkökulmansa ja kirjoittaa tekstin

teemaan liittyviä aineistoja hyödyntäen. Teksti otsikoidaan valitun näkökulman mukaisesti.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/fi_maaraykset_aidinkieli_digitaalinen_koe.pdf

Yleisohje S2-kokeeseen:

Suomi toisena kielenä -koe muodostuu kolmesta tehtäväkokonaisuudesta, joista ensimmäisessä mitataan kuullun ymmärtämistä, toisessa lukutaitoa ja kolmannessa kirjoitustaitoa.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/suomi_toisena_kielena_digitaalisen_kokeen_maaraykset_2018.pdf

Kielten kokeet

ke 19.9.	pitkä kieli (englanti)	liikuntasali	klo 9–15
ma 24.9.	lyhyt kieli (saksa)	liikuntasali	klo 9–15
to 27.9.	ruotsi, pitkä ja keskipitkä	liikuntasali	klo 9-15

Yleisohjeet

Digitaaliseen kielikokeeseen sisältyy seuraavia kielitaidon osa-alueita mittaavia tehtäviä:

- kuullun ymmärtäminen
- luetun ymmärtäminen
- kirjallinen tuottaminen
- sanaston ja rakenteiden hallinta.

Samaa kielitaidon osa-aluetta mittaavat tehtävät muodostavat tehtäväkokonaisuuden. Tehtäväkokonaisuuden tehtävät voivat sijaita kokeessa erillään toisistaan. Tehtävä voi sisältää useita osioita. Kaikki tehtävän osiot tulee suorittaa, ellei vaihtoehtoisuutta ole erikseen ilmoitettu ohjeistuksessa. Jos kokeeseen sisältyy kuullun ymmärtämistä mittaavia tehtäviä, kokelaan on jätettävä arvosteltavaksi suoritus kuullunymmärtämisen tehtäväkokonaisuudesta sekä lisäksi suoritus ainakin yhtä muuta osa-aluetta mittaavasta tehtäväkokonaisuudesta, jotta koesuoritus olisi hyväksytty.

Sähköisissä kokeissa käytetään laajemmin erilaisia tehtävätyyppejä kuin perinteisissä paperikokeissa. Tehtävätyypit voivat vaihdella eri koekerroilla. Kattavaa sähköisissä kokeissa käytettävien tehtävätyyppien luettelo ei julkaista, vaan kunkin tehtävän yhteydessä annetaan tarvittavat ohjeet vastaamiseen.

Reaaliaineiden kokeet

pe 21.9. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi , maantiede, terveystieto, kemia liikuntasali klo 9-15

pe 28.9. psykologia, filosofia, historia, biologia, fysiikka liikuntasali klo 9-15

Yleisohjeita:

Kussakin reaaliaineen kokeessa noudatetaan tarkasti sähköisen kokeen ohjeistuksessa annettuja ohjeita ja määräyksiä. Vastattavien tehtävien määrässä ja tehtävien moniosaisuudessa on oltava tarkkana, jotta tulee vastattua oikeaan määrään tehtäviä ja tehtyä tehtävät kokonaan.

Koe rakentuu tehtävätyypiltään ja vaativuustasoltaan toisistaan eroavista moduuleista, joissa voi olla useita tehtäviä. Osa tehtävistä voi olla pakollisia. Tehtävissä voi olla oheismateriaalina esimerkiksi tekstejä, kuvia, tilastoja, karttoja, animaatioita, videoita tai äänitallenteita.

Apuvälineet:

Fysiikan, kemian, maantieteen ja matematiikan kokeissa saa käyttää apuvälineinä lautakunnan määräysten mukaisia laskimia ja taulukkokirjoja syksyn 2020 kokeeseen saakka. Muissa kokeissa näiden apuvälineiden käyttö on kielletty. Käytettäväksi tarkoitetut laskimet ja taulukkokirjat on jätettävä viimeistään päivää ennen koetta rehtorille tai hänen määräämälleen opettajalle tarkastettavaksi. Tarkastetut laskimet ja taulukkokirjat palautetaan kokelaille koetilaisuuden alkaessa. Koetilaisuuteen ei saa tuoda muita kuin lautakunnan hyväksymiä apuvälineitä. Koetilaisuuteen ei saa tuoda matkapuhelimia eikä muita viestintävälineitä.

Laskin: Fysiikan, kemian, maantieteen ja matematiikan kokeissa saa käyttää yhtä tai useampaa laskinta syksyn 2020 kokeeseen saakka. Kaikki funktio-, graafiset ja symboliset laskimet ovat sallittuja. Kokelaan on tyhjennettävä laskimen muisti ennen koetta, ja tarvittaessa hänen on selvitettävä tyhjennysmenetelmä tarkastajalle. Epäselvissä tapauksissa laskinta ei hyväksytä. Kokeessa ei saa olla mukana laskinten erillisiä käyttöohjeita, lisämuisteja eikä tiedonsiirtoon tarkoitettuja välineitä. Kokeen

aikana laskinta ei saa lainata toiselta kokelaalta. Koulu voi kuitenkin lainata laskimen, jos kokelaan laskin menee epäkuuntoon.

Taulukkokirjat: Fysiikan, kemian, maantieteen ja matematiikan kokeissa sallitaan syksyn 2020 kokeeseen saakka seuraavien taulukkokirjojen käyttö:

- MAOL: MAOL-taulukot, Otava, sekä vastaava ruotsinnos
- Ranta—Tiilikainen: Lukion taulukot, WSOY

Kokeissa saa käyttää samanaikaisesti kumpaakin taulukkokirjaa. Taulukkokirjoissa saa olla ainoastaan omistajaa koskevia lisämerkintöjä. Todetut painovirheet saa korjata, mutta taulukkokirjoihin ei saa lisätä mitään kirjoitettuja tai monistettuja tietoja eikä alleviivauksia.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/tiedostot/reaaliaineiden_digitaalisten_kokeiden_maaraykset_2017.pdf

Matematiikka

ma 1.10. matematiikka, pitkä ja lyhyt

luokka 121 kello 9-15

Katso laskinta ja taulukoita koskevat ohjeet edellisestä kohdasta *Reaaliaineiden kokeet*. Katso myös alta kohta *Taulukkojen ja laskinten tarkistaminen*.

TEHTÄVÄT JA NIIDEN KÄSITTELY: Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osa. B-osa jakautuu edelleen kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2. Alla olevaan taulukkoon on merkitty, kuinka monta tehtävää kussakin osassa annetaan, kuinka moneen tehtävään kokelas vastaa ja mitä apuvälineitä on sallittua käyttää osan tehtäviä suoritettaessa.

Osa	Tehtäviä annetaan	Kokelas vastaa	Apuvälineet
A	4	4	Ei laskinta, taulukkokirja
B1	5	3	Laskin, taulukkokirja
B2	4	3	Laskin, taulukkokirja

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi tehtävävihkoa: A-osan tehtävävihko ja B-osan tehtävävihko. Pitkän matematiikan A-osan tehtävävihko on vaaleanvihreä ja B-osan tehtävävihko valkoinen, jossa vaaleanvihreä raita kunkin sivun yläreunassa. Lyhyen matematiikan A-osan tehtävävihko on keltainen ja B-osan tehtävävihko valkoinen, jossa keltainen raita kunkin sivun yläreunassa.

Kokelaalle annetaan koetilaisuuden alkaessa sekä A-osan että B-osan tehtävävihko ja taulukkokirja. A-osan vihkossa on tehtävänantojen lisäksi jokaisen tehtävän kohdalla tila, johon tehtävän ratkaisu kirjoitetaan. B-osan vihkossa on pelkät tehtävänannot. Kokelaan on palautettava A-osan koevihko viimeistään kolmen tunnin kuluttua kokeen alkamisesta. Laskimen käyttö ei ole sallittua sinä aikana, kun A-osan tehtävävihko on kokelaan hallussa. Kun kokelas palauttaa A-osan tehtävävihkonsa, hän saa laskimen.

Kokelas kirjoittaa A-osan tehtävien ratkaisut tehtävävihkoon ratkaisuille varattuihin kohtiin. Vastausta voi tarvittaessa jatkaa erillisellä puoliarkilla, johon merkitään selkeästi lukion numero ja nimi, kokelaan tiedot (kokelaan numero ja nimikirjoitus sekä nimen selvennös) sekä tehtävän numero.

B-osassa kokelas kirjoittaa yhden vastauksen kokoarkille aloittaen vastauksensa arkin ensimmäiseltä sivulta. Muut tehtävät lasketaan jokainen omalle puoliarkille. Kullekin puoliarkille saa kirjoittaa vain yhden tehtävän ratkaisun. Tarvittaessa saman tehtävän käsittelyä voi jatkaa lisäpuoliarkeilla. Mahdolliset kuviot piirretään samalle paperille ratkaisun kanssa tai erilliselle millimetripaperille.

Kokelas jättää arvosteltavaksi tarkoitetut lopulliset ratkaisut selvästi ja siististi kirjoitettuina. Kokelas laittaa A-osassa mahdolliset lisäpuoliarkit A-osan tehtävävihkon väliin ja B-osassa puoliarkit kokoarkin väliin tehtävien numeroiden mukaisessa järjestyksessä.

Kirjoitusvälineet: Ratkaisut kirjoitetaan sellaisella lyijykynällä, jonka jälki on vaivattomasti luettavissa. Vain piirroksissa saa käyttää värikyniä, ei kuitenkaan punaista. Punakynää käyttää vain opettaja arvostellessaan ratkaisut.

Lisätietoa:

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/matematiikka_maaraykset_090217.pdf

Taulukkojen ja laskinten tarkistaminen

Taulukkokirjat ja laskimet on tuotava opettajanhuoneeseen viimeistään koetta edeltävänä päivänä kello 12.00 tarkistettavaksi. Opettajanhuoneessa on laatikko, johon ne jätetään. Sekä kirjaan että laskimeen on kirjoitettava kokelaan nimi ja kokelasnumero. Laatikon vieressä on maalarinteippiä ja kynä, joilla ne voi merkitä. Lista kokelasnumeroista on myös laatikon lähetyvillä.

Käytännön vinkkejä kokeisiin

- Päällysvaatteet, reput yms. kampeet (myös suljettuna olevat puhelimet!) jätetään kirjastoon. Siellä on tarjottimia, joille kokelas asettaa eväänsä ja kokeessa tarvitsemansa välineet ja tulee saliin ala-aulan kautta. Salin ovella eväät ja välineet tarkistetaan ennen saliin menemistä.
- Salissa saattaa olla kylmä, kuuma tai vetoista, joten pukeudu siten, että voit lisätä tai vähentää vaatetta tarpeen mukaan. Pukeudu sellaisiin vaatteisiin, joissa on mukava olla.
- Järkevät eväät: juotavaa, hedelmiä, leipää (ei näkkäriä eikä hapankorppua tai muuta äänekästä ruokaa). Pakkaa eväsi niin, että niitä on helppo syödä. Kuori ja paloittele hedelmät valmiiksi, vältä lasipulloja ja rapisevia kääreitä. Syö siististi, sillä koepapereissa ei saa olla rasvatahroja tms. Minkäänlaista tekstiä ei saa eväiden mukana tulla koetilaan.
- Muista ottaa mukaan myös suorittamasi kokeen mukaista välineistöä: kyniä ja pyyhekumeja. Matematiikan kokeeseen myös harppi, viivotin ja geokolmio.
- Kun on asiaa vessaan, kokelas kävelee valvojan pöydän luokse ja valvoja ohjaa kokelaan eteenpäin. Pöydän lähelle ei tehdä jonoa, vaan vuoroa odotellaan omalla paikalla.
- Koetilassa ei saa liikkua muuten eikä puhua, joten jos pudotat tavaroitasi, älä lähde hakemaan vaan odota valvojaa. Jos on ongelmia, kysyttävää, tarvitset lisää paperia tms. nosta käsi näkyvästi ylös ja odota, että valvoja tulee kysymään hädän laatu.
- Poistuessaan koetilasta kokelas ei saa viedä mukanaan mitään kokeeseen liittyvää materiaalia vaan kaikki paperit on palautettava kokeen valvojille.
- Mikäli sairastut juuri ennen koetilaisuutta, ilmoita asiasta rehtorille puh. 0294 48 3774 tai kansliaan 0294 48 3771. Valmistaudu sairaustapauksessa hankkimaan koepäivälle päivätty lääkärintodistus sairauden laadusta.
- **Koetilaisuuteen ei saa missään tapauksessa tuoda matkapuhelimia eikä muita viestintävälineitä (edes suljettuna olevia!).**

Koetulokset ja kevään yo-kirjoituksiin ilmoittautuminen

- Alustavia tuloksia eri kokeiden sujumisesta voi kysellä aineenopettajilta. Lopulliset syksyn kirjoitusten tulokset tulevat marraskuun puolenvälin jälkeen. Heti, kun rehtori on saanut haettua tulokset YTL:n verkkopalvelusta, ne siirretään Wilmaan.
- Ylioppilaaksi pääsevien lakkiaisjuhla pidetään keskiviikkona 5.12.2018 kello 14.30 koulun ruokasalissa. Uusille ylioppilaille lähetetään erillinen kutsu tilaisuuteen.
- Ilmoittautuminen kevään 2019 kirjoituksiin on tehtävä **viimeistään** tiistaina **13.11.2018**. Kevään kirjoituksiin osallistuneilla ilmoittautumisaika on viimeistään tiistaina **20.11.2018**. Koemaksut maksetaan kotiin lähetettävällä laskulla.

Kirjoitettavien aineiden pakollisten kurssien tarkistus

Rehtori tarkistaa ennen ylioppilaskokeita, että kokeisiin menijöillä on oikeus osallistua eri aineiden ylioppilaskokeeseen. Jos kaikkia kirjoitettavan aineen pakollisia kursseja ei ole suoritettu, kokelaalla ei ole oikeutta osallistua kyseisen aineen ylioppilaskokeeseen.

Itsenäisen suorituksen vastaanottavaan opettajaan on otettava yhteys, että saa tietää, milloin viimeistään voi palauttaa suoritukset, että numero ehtii rekisteriin!

Lukion oppimäärän suorittaminen loppuun ja lukiosta valmistuminen

Varmista, että olet suorittanut kaikki oppimäärääsi kuuluvat pakolliset kurssit. Kaikki kurssit syksyn ylioppilailla on oltava suoritettuina **tiistaina 30.10.2018**.

Rehtori on velvollinen ilmoittamaan **viimeistään maanantaina 5.11.2018** ylioppilastutkintolautakuntaan niiden opiskelijoiden nimet, jotka eivät tule saamaan lukion päättötodistusta puuttuvien kurssisuoritusten takia eivätkä näin ollen pääse ylioppilaiksi syksyllä.

Päättöarvosanan korottaminen

Opiskelija voi ennen päättötodistuksen antamista hakemuksesta osallistua **oppiaineen koko oppimäärän käsittävään kuulusteluun**, jonka perusteella voidaan korottaa oppiaineen arvosanaa, mikäli osaaminen on ollut oleellisesti parempaa kuin kurssien perusteella saatu arvosana edellyttää. Korotuksesta on sovittava aineenopettajan kanssa.

Nimen julkaiseminen

Jos et halua, että nimesi julkaistaan sanomalehdissä tai netissä, niin ilmoita siitä rehtorille lokakuun 2018 loppuun mennessä.

Onnea matkaan kaikille ylioppilaskokeisiin osallistuville!

Lisätietoa ylioppilastutkinnosta löydät osoitteesta
<https://www.ylioppilastutkinto.fi/>